

1. Päätöksenteko kunnassa

Julkisen hallinnon päätöksenteon perusteet on kirjattu Suomen perustuslakiin. Päätöksentekomenettelyä kunnassa säätelevät pääosin kuntalaki ja hallintolaki. Eri hallinnonaloilla on lisäksi lukuisia omia menettelysäännöksiä. Kunnan päätösvaltaa käyttää valtuusto (kuntalaki 14 §). Päätösvalta kuuluu valtuustolle, ellei toisin ole säädetty tai ellei valtuusto ole delegoinut toimivaltaansa muille kunnan viranomaisille.

Kunnanhallitus valmistelee valtuustoasiat. Kunnanhallituksen sijasta valmistelu voi kuulua lain tarkoittamissa asioissa tilapäiselle valiokunnalle tai tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava hallinnon ja talouden tarkastukseen kuuluvat asiat (121 §).

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu. Kokouskutsussa mainitseamattoman, mutta valmistellun asian valtuusto voi ottaa käsiteltäväkseen ja ratkaistavakseen yksinkertaisella enemmistöllä (kuntalaki 95 §).

1.1 Valtuuston tehtävät

Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalain 14 §:ssä. Näitä tehtäviä se ei voi siirtää muiden päätettäväksi. Valtuuston tehtäviin kuuluu päättää:

1. kuntastrategiasta
2. hallintosäännöstä
3. talousarviosta ja taloussuunnitelmasta
4. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
5. liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista
6. varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
7. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista
8. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
9. takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
10. jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
11. luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
12. tilintarkastajien valitsemisesta
13. tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta sekä
14. muista valtuuston päätettäväksi säädettyistä ja määrättyistä asioista.

Valtuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan kuntavaaleissa. Valtuuston toimikausi on neljä vuotta ja se alkaa vaalivuoden kesäkuun alusta. Valtuutettuja valitaan kunnan päättämä määrä, kuitenkin vähintään asukasluvun mukaisesti määrättyvä kuntalain 16 §:n mukainen vähimmäismäärä.

1.2 Kunnanhallituksen tehtävät

Kunnanhallitus on kunnan keskeisin toimielin. Sen tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

1. kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
2. valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta

3. kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
4. kunnan toiminnan omistajaohjauksesta.

Lisäksi kunnanhallituksen lakisääteisenä tehtävänä on

- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkemmin hallituksen toimi- ja päätösvalta määritellään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

1.3 Lautakuntien tehtävät

Valtuusto päättää hallintosäännössä kunnan lautakuntarakenteen.

Valtuusto asettaa kunnanhallituksen alaisena toimivat lautakunnat ja päättää niiden jäsenmäärästä sekä toimi- ja päätösvallista.

Lautakuntien jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Yleensä jäseniä valitaan pariton määrä, jotta äänet eivät yksittäisten kokousasioiden käsittelyssä äänestettäessä mene tasan. Lautakunnalla on oltava puheenjohtaja ja tarpeellinen määrä varapuheenjohtajia.

1.4 Kunnanjohtaja

Kuntaa voi johtaa virkasuhteinen kunnanjohtaja tai pormestari. Kumpikin johtaa kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa kunnanhallituksen alaisena.

Kunnanjohtajan valitsee valtuusto. Kunnanjohtaja voidaan valita joko toistaiseksi tai määräajaksi, ja hän on virkasuhteessa kuntaan. Kunnan ja kunnanjohtajan välillä on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan kunnan johtamisen edellytyksistä.

2. Kuntastrategia

Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian, talousarvion ja -suunnitelman sekä muiden valtuuston päätösten mukaisesti.

Valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista kuntastrategiassa. Siinä tulee ottaa huomioon:

- kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
- omistajapolitiikka

- henkilöstöpolitiikka
- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.
- Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategia tulee ottaa huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Strategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

3. Muutoksenhaku

3.1 Kunnallisvalitus

Kunnallisvalitus, josta säädetään kuntalain 16 luvussa, on kunnan asukkaan keino valvoa kunnan toiminnan laillisuutta. Kunnallisvalitus myös antaa oikeussuojaa asianosaiselle häntä itseään koskevassa päätöksenteossa. Kunnallisvalitus tehdään hallinto-oikeudelle.

Valtuuston päätökseen ensisijainen muutoksenhakekeino on kunnallisvalitus. Eli valtuuston päätöksestä ei voi tehdä oikaisuvaatimusta. Kunnallisvalituksen voi tehdä asianosainen sekä kunnan jäsen.

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

3.2 Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä seuraavilla perusteilla:

- Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.
- Päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa.
- Päätös on muuten lainvastainen.

3.3 Kuntalain oikaisuvaatimus

Kunnanhallituksen, kunnanhallituksen jaoston ja kunnanhallituksen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään oikaisuvaatimus kunnanhallitukselle.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kunnan jäsen on:

- henkilö, jonka kotikuntalaisa tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on (kunnan asukas)
- yhteisö, laitos ja säätiö, jonka kotipaikka on kunnassa
- se, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa.

RAUTJÄRVEN KUNTA

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.